

του κ. Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

Τα γεγονότα της Πεντηκοστής και προεκτάσεις σχετικά με τους Διαμαρτυρόμενους και τις Εκκλησίες της Πεντηκοστής. Για μια ενημέρωση γύρω από τα πιστεύω τους, διότι πολλοί δεν γνωρίζουμε ποιες είναι οι διαφορές μεταξύ των χριστιανικών ομολογιών και συζητάμε αρκετές φορές χωρίς να είμαστε ενήμεροι.

Τι ακριβώς γιορτάζουμε στην μεγάλη εορτή της Πεντηκοστής.

Πριν ο Χριστός αναληφθεί στους ουρανούς έδωσε εντολή στους Μαθητές Του, μετά την ανάληψή του να επιστρέψουν στα Ιεροσόλυμα και να παραμείνουν εκεί έως ότου ενδυθούν με δύναμη από τον Ουρανό. Τους έδωσε λοιπόν την επαγγελία ότι θα λάβουν το Άγιον Πνεύμα, για το οποίο μιλούσε κατά τη διάρκεια της Ζωής Του.

Η επαγγελία αυτή του Χριστού πραγματοποιήθηκε στους μαθητές πενήντα ημέρες μετά από το Πάσχα και δέκα ημέρες μετά από την Ανάληψή του στους ουρανούς. Έτσι, στην Εκκλησία εορτάζουμε την εορτή της Πεντηκοστής, κατά την οποία τιμούμε την Αγία Τριάδα και την επόμενη ημέρα πανηγυρίζουμε και δοξολογούμε το Άγιον Πνεύμα. Η εορτή λοιπόν της Πεντηκοστής είναι εορτή της Αγίας Τριάδος.

Η εορτή της Πεντηκοστής είναι η τελευταία εορτή της θείας Οικονομίας. Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου είναι η αρχή της ενσαρκώσεως του Λόγου και της θείας Οικονομίας και η Πεντηκοστή είναι το τέλος, αφού τότε, δια του Αγίου Πνεύματος, ο άνθρωπος γίνεται μέλος του αναστημένου σώματος του Χριστού (*Ιεροθέου Βλάχου, Μητρ. Ναυπάκτου, ΟΙ ΔΕΣΠΟΤΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ, εκδ. Ι. Μ. Γενεθλίων Θεοτόκου*).

Η Πεντηκοστή θεωρείται και γιορτή της Αγίας Τριάδος.

Αυτό σημαίνει ότι σε συνεργασία και τα τρία πρόσωπα της Αγίας Τριάδας επιτελούν την σωτηρία των ανθρώπων. Την ημέρα της Πεντηκοστής μαθαίνουμε ότι ο Θεός είναι Τριαδικός. Πατήρ, Υιός και Άγιο Πνεύμα. Ο Πατέρας, σύμφωνα με την ορθόδοξη διδασκαλία, είναι άναρχος, αναίτιος και αγέννητος, δηλαδή δεν έχει από κανέναν την αιτία της υπάρξεώς Του. Ο Υιός προέρχεται από τον Πατέρα, είναι γέννημα του Πατέρα, αλλά και ισότιμος του αφού δεν έχει μεσολαβήσει χρόνος κατά τη γέννησή του. Το Άγιο Πνεύμα εκπορεύεται από τον Πατέρα. Δηλαδή βγαίνει μέσα από τον Πατέρα σαν να βγαίνει από μια πηγή. Αυτοί οι όροι: αγεννησία, γέννηση και εκπόρευση, μας αποκαλύφθηκαν από τον Χριστό και δεν μπορούμε να τους κατανοήσουμε λογικά. Γι' αυτό και παραμένουν για πάντα μυστήριο. Το ότι ο Υιός και το Πνεύμα προέρχονται από τον Πατέρα, δεν σημαίνει ότι είναι κατώτερα πρόσωπα απ' αυτόν, αλλά ομοούσια. Έχουν δηλαδή την ίδια θεία ουσία, ενώ είναι ξεχωριστά πρόσωπα. Τα τρία πρόσωπα πάντως αποτελούν τον ένα Θεό.

Ο Χριστός, μιλώντας στους μαθητές του, είπε ότι το Άγιον Πνεύμα εκπορεύεται από τον Πατέρα και στέλνεται από αυτόν τον ίδιο (Ιω. 15,26). Αυτό σημαίνει ότι ο

Υιός του Θεού δεν συμμετέχει στην εκπόρευση του Αγίου Πνεύματος, αλλά συμμετέχει στην αποστολή του Πνεύματος στον κόσμο και αυτή η αποστολή είναι και η φανέρωση της ενέργειας του Αγίου Πνεύματος, δηλαδή της χάρης του Θεού, όχι η μετάδοση της ουσίας του Αγίου Πνεύματος (*Ιεροθέου Βλάχου, Μητρ. Ναυπάκτου, ΟΙ ΔΕΣΠΟΤΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ, εκδ. Ι. Μ. Γενεθλίων Θεοτόκου*).

Περί του ότι ο Χριστός είπε στους μαθητές του να περιμένουν στα Ιεροσόλυμα μέχρι να ενδυθούν δύναμη εξ ύψους.

Ο Χριστός πράγματι δεν λέγει στους μαθητές του μόνο ότι θα λάβουν απλά το Άγιο Πνεύμα, αλλά ότι θα ντυθούν με αυτό, σαν κάποια πνευματική πανοπλία, για να πολεμήσουν τον εχθρό. Πρόκειται για μεταμόρφωση όλου του ανθρώπου και όχι μόνο της διάνοιάς του. Με το άγιο πνεύμα ντυνόμαστε ολόκληρο το Χριστό, γιατί και ο απ. Παύλος λέγει: «Όσοι εις Χριστόν εβαπτίσθητε, Χριστόν ενεδύσασθε» (Γαλ. 3,27). Και με το Χρίσμα λαβαίνουμε τα χαρίσματα του αγίου πνεύματος. Τα δύο αυτά λοιπόν μυστήρια συνδέονται πλήρως μεταξύ τους.

Όλα τα χαρίσματα και οι δωρεές που δίνονται στα μέλη της Εκκλησίας είναι δωρεές του Αγίου Πνεύματος. Η ένδυση του χριστιανού από το άγιο πνεύμα δεν είναι εξωτερική και επιφανειακή, αλλά εσωτερική, κατά το παράδειγμα της ενώσεως του σιδήρου με τη φωτιά. Ο πυρακτωμένος σίδηρος φλογίζεται ολόκληρος και όχι ένα μικρό τμήμα του. Έτσι, όσοι λαμβάνουν το άγιο πνεύμα το αισθάνονται να γεμίζει την καρδιά τους, να φωτίζει τους οφθαλμούς τους, να αγιάζει την ακοή, να ηρεμεί τους λογισμούς, να πηγάζει τα νοήματα, να χορηγεί σοφία, να γεμίζει με χάρη τα πρόσωπα. Άλλα σημερινά χαρίσματα του αγίου πνεύματος είναι η οσιακή ζωή, ο αγώνας του πιστού για να τηρήσει τις εντολές του Χριστού, η καθαρότητα της ψυχής, η σωστή οικογενειακή ζωή, η ποιμαντική διακονία και τόσα άλλα (*Ιεροθέου Βλάχου, Μητρ. Ναυπάκτου, ΟΙ ΔΕΣΠΟΤΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ, εκδ. Ι. Μ. Γενεθλίων Θεοτόκου*).

Γιατί εμφανίστηκε το Άγιο Πνεύμα σαν βίαιος άνεμος και με μορφή πυρίνων γλωσσών

Η βίαιη πνοή δείχνει ότι το άγιο πνεύμα νικά τα πάντα, υπερβαίνει κάθε πονηρό τείχος των δαιμόνων, ταπεινώνει τους υπερήφανους, ανυψώνει τους ταπεινούς, διασπά την αμαρτία και νικά τον θάνατο.

Οι γλώσσες δείχνουν ότι το άγιο πνεύμα έχει την ίδια φύση με τον Λόγο του Θεού, τον Χριστό, αφού ο λόγος και η γλώσσα είναι συγγενικές έννοιες. Οι πύρινες γλώσσες δείχνουν ότι το άγιο πνεύμα έχει την ίδια φύση με τον Πατέρα και τον Υιό, αφού ο Θεός στην Αγία Γραφή είναι «πύρ καταναλίσκον».

Το πυρ ακόμη φωτίζει και φλογίζει. Το ίδιο και η κατά Χριστόν διδασκαλία, φωτίζει αυτούς που υπακούουν και κολάζει αυτούς που απειθούν. Αυτό το πυρ του αγίου πνεύματος βέβαια δεν ήταν κτιστό, αλλά άκτιστο, η άκτιστη ενέργεια του Τριαδικού Θεού.

Το ότι κάθισαν οι πύρινες γλώσσες στις κεφαλές των αποστόλων φανερώνει την δεσποτική αξία, αλλά και το ενιαίο του θείου Πνεύματος. Το ότι κάθισε δηλαδή η φωτιά στις κεφαλές των μαθητών του Χριστού είναι δείγμα βασιλικής δόξας. Ταυτόχρονα όμως αν και η Χάρη και ενέργεια του αγίου πνεύματος διαμερίζεται, παραμένει ενωμένη και μια. Έτσι συμβαίνει και στην θεία κοινωνία. Το παραμικρό κομμάτι του δεσποτικού σώματος είναι ολόκληρο το σώμα του Χριστού. Όπως ο ήλιος που στέλνει τις ακτίνες του σε όλους, αλλά δεν διασπάται η μια ενέργειά του (Ιεροθέου Βλάχου, Μητρ. Ναυπάκτου, *ΟΙ ΔΕΣΠΟΤΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ*, εκδ. Ι. Μ. Γενεθλίων Θεοτόκου).

Το έργο του Αγίου Πνεύματος επιτελείται μέσα στην εκκλησία. Όμως η αίρεση είναι κάτι εντελώς διαφορετικό. Τι σημαίνει αίρεση.

Αίρεση σημαίνει μια γνώμη ή μια ομάδα, μια ένωση ανθρώπων που βρίσκεται με τα πιστεύω της έξω και μακριά από την αλήθεια της Εκκλησίας. Οι αιρετικοί δηλαδή ερμηνεύουν διαφορετικά την αγία γραφή και πιστεύουν στην πραγματικότητα χωρίς να το καταλαβαίνουν σε άλλο ευαγγέλιο, διότι έχουν άγνοια της σώζουσας αλήθειας του Χριστού. Ακόμα και ένα γιώτα να αφαιρέσεις από την χριστιανική πίστη, έχεις απορρίψει ολόκληρο το νόημα του Χριστιανισμού, λέγει η αποκάλυψη και σωτηρία δεν έχεις.

Γιατί υπάρχουν τόσες αιρετικές κινήσεις σήμερα.

Διότι σ' αυτό φταίμε και εμείς οι Ορθόδοξοι, που τιμάμε πολλές φορές το Θεό με τα χείλη μας, ενώ η καρδιά μας μένει στον τύπο και είναι πέτρινη. Αίρεση υπάρχει και μέσα στον ορθόδοξο χώρο. Όταν πολλοί ορθόδοξοι είμαστε γεμάτοι εγωϊσμό, κυνηγάμε τις ηδονές και η ζωή μας είναι αλειτούργητη, χωρίς μυστηριακή ζωή, αυτό δεν είναι αίρεση; Διότι η ορθοδοξία δεν είναι ιδεολογία, είναι τρόπος ζωής. Πραγματικοί ορθόδοξοι είναι οι άγιοι. Όσοι εγκεφαλικά μόνο πιστεύουν στον Χριστό, είναι άρρωστοι χριστιανοί που έχουν την δυνατότητα να βαδίσουν προς την πνευματική θεραπεία τους, αν οι ίδιοι αρχίσουν την διαδικασία της κάθαρσης, που σημαίνει ταπείνωση, προσευχή, μετάνοια, νηστεία και μυστηριακή ζωή. Διότι σκοπός μας είναι να αποκτήσουμε το άγιο πνεύμα από αυτή τη ζωή και όχι στην άλλη ζωή. Αλλιώς είμαστε εν δυνάμει χριστιανοί και όχι εν ενεργεία.

Αν δεν αφήνουμε χώρο στον Θεό, αν δεν προσευχόμαστε, δεν διαβάζουμε την Αγία Γραφή, δεν κοινωνάμε συχνά, δεν σκεπτόμαστε πώς να αρέσουμε στον Χριστό κάθε στιγμή, δεν ενδιαφερόμαστε για τον διπλανό μας, αν ζούμε κοσμική ζωή κ.λπ., πόσο χριστιανοί είμαστε; Πολλοί από τους χριστιανούς στην ταυτότητα δεν έχουν ανοίξει ούτε μια φορά την Καινή Διαθήκη. Αλλά αν δεν ξέρουμε τι ζητάει από εμάς ο Χριστός, τότε πώς θα βαδίσουμε το δρόμο που εκείνος θέλει;

Οι λεγόμενες «Εκκλησίες της Πεντηκοστής». Τι είναι οι Πεντηκοστιανοί; Από πού προήλθαν;

Οι πεντηκοστιανοί ανήκουν στα λεγόμενα χαρισματικά κινήματα, όπως είναι και οι Κουάκεροι, οι Μορμόνοι κ.α. Βέβαια η διδασκαλία τους είναι χριστιανική, δεν έχει

σχέση πχ. με τους Μορμόνους, αλλά είναι προτεσταντική. Διαχωρίζονται όμως από τους υπόλοιπους διαμαρτυρόμενους, γιατί πιστεύουν στο βάπτισμα του αγίου πνεύματος, που συνοδεύεται από γλωσσολαλιά. Αυτό, λένε, είναι απόδειξη ότι κάποιος άνθρωπος είναι σωσμένος και πλήρως αναγεννημένος.

Πώς ξεκίνησε τώρα η κίνηση: Το 1899 ο αιδεσιμότατος Parham, σε ένα μικρό σχολείο διδασκαλία της Βίβλου στο Κάνσας, πίστεψε μαζί με άλλους ότι η εκστατική ομιλία γλωσσών είναι απόδειξη του βαπτίσματος του αγίου πνεύματος. Το 1900, το μικρό αυτό κίνημα ήλθε στο Λος Άντζελες. Το 1906 ο πρώην μαθητής του Πάρχαμ, ο πάστορας Σεϊμούρ, δημιούργησε ένα ισχυρό κίνημα εκστατικής γλώσσας στο Λος Άντζελες. Αυτό το κίνημα επεκτάθηκε το 1908 στη Νορβηγία, στο Αμβούργο και σε άλλες πόλεις. Από το 1959 τα χαρισματικά κινήματα επεκτάθηκαν στο Λος Άντζελες που έγινε σημείο εκκίνησης για πολλών ειδών αποκρυφιστικά και εξτρεμιστικά πνευματικά κινήματα. Αυτή είναι η αρχή των κινήματων της Πεντηκοστής, που διασπάστηκαν σε πολλές ομάδες και στην Ελλάδα.

Φαινόμενα πάντως γλωσσολαλιάς έχουν παρατηρηθεί στην αίρεση του Μοντανισμού, στις διονυσιακές τελετές, σε σατανιστικές λειτουργίες, στους μαύρους της Αφρικής, σε 'φωτισμένους' όλων των δογμάτων, στους ασκητές μουσουλμάνους, στις διάφορες Πυθίες, στα μέντιουμ κ.α. Που σημαίνει ότι δεν μπορεί κάποιος να βασιστεί σ' αυτό για να αποδείξει ότι είναι στον δρόμο του Θεού.

Γεγονός παραμένει ότι οι πεντηκοστιανοί είναι διασπασμένοι σε πολλές ομάδες, που η κάθε μια θεωρεί την άλλη αίρεση και βαβυλώνα. Αυτό είναι σημείο ότι δεν διαθέτουν το άγιο πνεύμα που επιζητούν, αφού το άγιο πνεύμα οδηγεί στην ενότητα και όχι στην διάσπαση.

Οι προτεστάντες ή αλλιώς διαμαρτυρόμενοι, στους οποίους ανήκουν και οι πεντηκοστιανοί, από πού προήλθαν; Και σε γενικές γραμμές τι πιστεύουν;

Το 16^ο αιώνα στις αυθαιρεσίες και υπερβολές των παπών της Δυτικής Εκκλησίας, εναντιώθηκαν και διαμαρτυρήθηκαν πολλοί θεολόγοι της Δύσεως, με κορυφαίους τον Λούθηρο, τον Σβίγγλιο και τον Καλβίνο. Αποτέλεσμα ήταν να σχηματισθούν οι διαμαρτυρόμενες ή προτεσταντικές ή ευαγγελικές εκκλησίες, που σήμερα ανέρχονται με τις υποδιαίρεσεις τους, σε πάνω από πεντακόσιες.

Ο Λούθηρος το 1517 παρουσίασε δημόσια 95 άρθρα με τα οποία απέδειξε ότι τα συγχωροχάρτια δεν έχουν καμμία συγχωρητική δύναμη και κάλεσε τους χριστιανούς σε μεταρρύθμιση. Ο πάπας Λέων ο 10^{ος} τον αφόρισε. Τότε ο Λούθηρος έκαψε δημόσια το έγγραφο του αφορισμού και ξεκίνησε η θρησκευτική αντιπολίτευση. Το έργο του Σβίγγλιου στη συνέχεια, που ήταν ιερέας σε ναό της Ζυρίχης και εναντιώθηκε και αυτός στα συγχωροχάρτια και πέθανε σε συμπλοκή με τους καθολικούς συνέχισε ο Ιωάννης Καλβίνος, γύρω στα 1560. Οι ευαγγελικοί στην Ελλάδα είναι οι λεγόμενοι πρεσβυτεριανοί και οπαδοί του Ιωάννη Καλβίνου. Λέγονται πρεσβυτεριανοί γιατί έχουν κρατήσει μόνο τον θεσμό του πρεσβυτέρου

και κατάργησαν επισκόπους και διακόνους.

Οι διαμαρτυρούμενοι γενικά δέχονται μόνο την Αγία Γραφή και όχι την ιερά παράδοση, δεν δέχονται ειδική ιερωσύνη του κλήρου, δέχονται ότι υπάρχει άορατη εκκλησία επί της γης, αρνούνται την μεταβολή των στοιχείων της θείας κοινωνίας σε σώμα και αίμα Χριστού, αρνούνται την αξία του βαπτίσματος, πολλοί δέχονται απόλυτο προορισμό για τη σωτηρία τους, κατήργησαν την τιμή προς την Θεοτόκο και τους αγίους, κατήργησαν την τιμητική προσκύνηση των αγίων λειψάνων και των εικόνων, αλλά και τα ιερά μνημόσυνα.

Τι εννοούν οι πεντηκοστιανοί όταν μιλάνε για πεντηκοστή και γλωσσολαλία

Οι πεντηκοστιανοί πιστεύουν ότι για να σωθεί κάποιος πρέπει να δεχθεί προσωπικά στην ζωή του το τρίτο βάπτισμα. Δηλαδή, μετά το βάπτισμα με νερό, που δεν το θεωρούν τόσο μεγάλης αξίας, και την αναγέννησή τους, μιλάνε για κάθοδο του αγίου πνεύματος στον πιστό, που αποδεικνύεται από φαινόμενα γλωσσολαλίας, οράματα, θαύματα, προφητείες κ.λπ. Σαν παράδειγμα φέρνουν το γεγονός της Πεντηκοστής στους αποστόλους, όπου λένε μίλησαν ξένες γλώσσες και τους άκουσαν όλοι οι παρευρισκόμενοι.

Η μέρα της Πεντηκοστής όμως για τους αποστόλους δεν έχει καμμία ομοιότητα με το χάρισμα της γλωσσολαλίας. Η Πεντηκοστή ήταν προφητεία που εκπληρώθηκε, καθώς το ομολογεί ο απ. Πέτρος: «*τούτο εστί το ειρημένο δια του προφήτου Ιωήλ*» (Πρ. 2,16). Οι προφητείες δεν επαναλαμβάνονται. Εκπληρώνονται. Άλλωστε η Γραφή ξεκαθαρίζει ότι οι παρευρισκόμενοι άκουγαν στη γλώσσα τους το κήρυγμα του Πέτρου, όχι ότι μιλούσαν ξένες γλώσσες οι ίδιοι, ενώ οι γλωσσολαλίες των πεντηκοστιανών είναι ακατανόητες φράσεις. Δεν καταλαβαίνει κανείς τι λένε.

Κάτι άλλο σημαντικό είναι ότι το Άγιο Πνεύμα είναι δωρεά σε ολόκληρη την Εκκλησία, δεν είναι ατομικό παιχνίδι, για να το παίρνει κανείς όπου νάναι, στην αίθουσα, στο σπίτι, στο δρόμο κ.λπ. Κατήλθε την ημέρα της Πεντηκοστής στους Αγίους Αποστόλους «*που ήσαν άπαντες ομοθυμαδόν επί το αυτό*» (Πρ. 2,1-1,14), δηλ. στη «*εκκλησιαστική σύναξη*» (Ιω. 11,52). Το Άγιο Πνεύμα ανύψωσε την σύναξη αυτή σε Εκκλησία, γιαυτό πρώτον «*επλήρωσε τον οίκον ου ήσαν καθήμενοι*» (Πρ. 2,2) και ύστερα «*εκάθησε εφ' ένα έκαστον αυτών και επλήσθησαν άπαντες Πνεύματος Αγίου*». Ατομική πλήρωση χωρίς την Εκκλησία δεν ισχύει. Οι πρώτοι χριστιανοί λάβαιναν τα χαρίσματα του Πνεύματος, και όχι φυσικά το ίδιο το άγιο πνεύμα, με το ακούμπισμα των χεριών των ιερέων στο κεφάλι τους. Ήταν καθαρά εκκλησιαστική υπόθεση, το ξαναλέμε, όχι ατομικό παιχνίδι.

Οι πεντηκοστιανοί ακόμα βασίζονται στην μετάφραση της Κ.Δ. του Βάμβα, ο οποίος μεταφράζει λάθος το σημείο αυτό. Δηλαδή ενώ το αρχαιοελληνικό κείμενο λέει «*ο γαρ λαλών γλώσση ουκ ανθρώποις λαλεί, αλλά τω Θεώ· ουδείς γαρ ακούει, πνεύματι δε λαλεί μυστήρια*», ο Βάμβας μεταφράζει «*γλώσσα αγνώριστη*». Από ορθόδοξη πλευρά η γλωσσολαλία σημαίνει ότι προσεύχεται κάποιος στο Θεό χωρίς φωνή, εσωτερικά, γιαυτό και «*κανείς δεν ακούει*», όπως λέει η Γραφή. Αυτή η προσευχή για τους Ορθοδόξους είναι η 'νοερά προσευχή'. Ο Παύλος όταν μιλάει για

‘προσευχές και ύμνους και ωδές πνευματικές’ το ίδιο εννοεί. Αν θυμηθούμε την Άννα, τη μητέρα του προφήτη Σαμουήλ, που έκανε καρδιακή προσευχή στον Κύριο, χωρίς να μιλάει, κουνώντας μόνο τη γλώσσα και έμοιαζε με μεθυσμένη, θα δούμε το ίδιο πράγμα (Α΄ Βασιλ. 1,12,13 – Α΄ Σαμουήλ 1,12-13).

Σε άλλη περίπτωση η γλωσσολαλία τοποθετείται στην τελευταία κλίμακα των αρετών, και συνιστάται να αποφεύγεται από τον απ. Παύλο. Δεν προέτρεπε ο Παύλος σε γλωσσολαλιές (Α΄ Κορ. 14,19 και Α΄ Κορ. 12,28). Πώς λοιπόν θεωρείται ουσιώδες χάρισμα από την σημερινή νεοπεντηκοστιανική κίνηση; Όταν ο Παύλος λέγει ότι δεν το είχαν όλοι, δεν σημαίνει ότι δεν ήταν βασικό χάρισμα; (Α΄ Κορ. 12,28-30). Στην πραγματικότητα π Παύλος προσεκτικά τους ζητάει να εγκαταλείψουν χάριν της υγιούς πίστεως τέτοια «χαρίσματα» που ζημιώνουν, αφού οδηγούν σε σύγχυση τους πιστούς (Α΄ Κορ. 14,22-24).

Έπειτα, γιατί οι σημερινοί Πεντηκοστιανοί, που κληρονόμησαν τις γλώσσες από την συνάντηση στην Αζούζα του Λος Άντζελες και από τον Πάρχαμ δεν ελέγχουν αν προέρχονται από το Πνεύμα του Θεού ή από το πνεύμα της πλάνης; Δεν έχουν διαβάσει ότι πρέπει οι πιστοί να δοκιμάζουν τα πνεύματα αν είναι εκ του Θεού; (Α΄ Ιω. 4,1). Πολύ περισσότερο σήμερα που η μαγεία και ο πνευματισμός έχουν απλωθεί σε όλο τον κόσμο. Στη σύναξη της οδού Αζούζα 312 του Λος Άντζελες, απ’ όπου ξεκίνησε η πεντηκοστιανική κίνηση, ως κεραυνός «τινάχθηκαν από τα καθίσματά τους και έπεσαν στο πάτωμα και άρχισαν να μιλούν ξένες γλώσσες». Και αν εκτινάχθηκαν από τα καθίσματά τους τότε από το ‘πνεύμα’ της οδού Αζούζα, τότε τι θα έπρεπε να πάθουν οι ίδιοι οι απόστολοι την στιγμή της Πεντηκοστής; Να εκτροχιαστούν έξω από την ατμόσφαιρα, αφού διέθεταν την πηγή της δυνάμεως;

Ακόμη, οι Πεντηκοστιανοί ισχυρίζονται ότι οι ‘έσχατες ημέρες’ στις οποίες αναφέρεται ο προφήτης Ιωήλ, οπότε το Πνεύμα του Θεού θα διαδοθεί στους πιστούς και ενύπνια και οράσεις θα παρακολουθούν όλοι (3,1-4), λαμβάνουν χώρα ήδη στην εποχή μας και παρατηρούνται στα παιδιά τους και στους οπαδούς τους, παγκοσμίως. Αντίθετα οι απόστολοι Πέτρος και Παύλος αποκαλούν ‘έσχατες ημέρες’ την περίοδο της Πρώτης Παρουσίας του Χριστού επί της γης και την Πεντηκοστή, όχι το τέλος του κόσμου. Ο απ. Πέτρος λέγει: «Αυτό είναι που έχει προφητεύσει ο προφήτης Ιωήλ: ‘και θα συμβεί τις τελευταίες ημέρες λέγει ο Θεός (το εξής) · Θα χαρίσω με αφθονία από το Πνεύμα μου πάνω σε κάθε άνθρωπο και θα προφητεύσουν οι γιοί σας και οι θυγατέρες σας και τα παληκάρια σας θα δουν οράματα και οι ηλικιωμένοι θα ονειρευθούν όνειρα’» (Πράξ. 2,16-17). Και ο απ. Παύλος διδάσκει τους Εβραίους ως εξής: «Σ’ αυτούς εδώ τους έσχατους καιρούς (αναφέρεται στην ενσάρκωση δηλαδή του Μεσσία) μιλήσε σ’ εμάς (ο Θεός) μέσω του Υιού του» (Εβρ. 1,1).

Για την Εκκλησία τι πιστεύουν οι Ορθόδοξοι και τι γενικά οι διαμαρτυρόμενοι

Οι προτεστάντες διατύπωσαν την παράδοξη ιδέα περί αοράτου Εκκλησίας, που δήθεν αποτελείται από άγνωστα εξωτερικά μέλη, που ανήκουν σε όλες τις ορατές Εκκλησίες στη γη. Η Εκκλησία του Χριστού όμως πάνω στη γη δεν είναι αόρατη, όπως δέχονται. Αποτελείται και από αγαθούς και από φαύλους και το γενικό

ξεκαθάρισμα θα γίνει κατά τη μέλλουσα κρίση. Η παραβολή της Σαγήνης μιλάει για συνύπαρξη καλών και κακών και για την τελική κάθαρση (Ματθ. 13,47). Το ίδιο και η παραβολή των Ζιζανίων (Ματθ. 13,24-43), των Δέκα Παρθένων (Ματθ. 25,1-14), του γάμου του γιού του Βασιλέως (Ματθ. 22,7-14) κ.λπ. Ενώ για την στρατευόμενη επί γης Εκκλησία ο ίδιος ο Θεάνθρωπος παραγγέλλει για τον αμαρτάνοντα ότι **«εάν και της Εκκλησίας παρακούση, ας είναι σε σένα όπως ο εθνικός και ο τελώνης»** (Ματθ. 18,17). Δεν πρόκειται επομένως για συγκεχυμένη, αλλά για συγκεκριμένη και επίγεια Εκκλησία. Και άλλού ο Παύλος λέγει **«εάν κάποιος δεν μπορεί να διοικήσει το δικό του σπίτι πώς θα επιμεληθεί την Εκκλησία του Θεού;»**. Ο Κύριος λέγει: **«Στην οικία του πατρός μου πολλές μονές υπάρχουν»** (Ιω. 14,2), και «πορεύομαι να σας ετοιμάσω τόπο». Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει θριαμβεύουσα Εκκλησία στον ουρανό και αγωνιζόμενη στη γη. **Οι προσευχές των αγίων στην Αποκάλυψη** (5,8-9/ 8,3) που αναπέμπονται προς το Άμωμον Αρνίον δείχνουν επίσης την Εκκλησία των αγίων στους ουραμούς.

Άλλωστε δεν δέχονται ούτε το επισκοπικό αξίωμα και το θεωρούν έκπτωση από την πίστη. Στο τεύχος της εφημερίδας τους «Χριστιανισμός», τον Φεβρ. του 1994, γράφουν: «Η ΕΑΕΠ (Ελεύθερη Αποστολική Εκκλησία της Πεντηκοστής) πιστεύει στο σύμβολο της Πίστεως, που θέσπισαν οι 318 πατέρες για να ξεχωρίζουν τους αληθινούς χριστιανούς από τους αιρετικούς». Οι πατέρες όμως που συνέταξαν το Σύμβολο της Πίστεως ήταν επίσκοποι της Εκκλησίας, που σε συλλογική ενότητα εν Αγίω Πνεύματι αποφάνθηκαν στην 1^η Οικουμενική Σύνοδο, τους οποίους επισκόπους τώρα της Ορθόδοξης Εκκλησίας απορρίπτουν οι πεντηκοστιανοί (κασ. 1982), αν και δέχονται τις αλήθειες που συνέταξαν. Είναι αυτό λογικό; Εγώ πάντως πιστεύω πως όχι.

Περί «αρπαγής της Εκκλησίας»

Ποιοι θα βασιλέψουν 1000 χρόνια με το Χριστό σύμφωνα με τους πεντηκοστιανούς; Όσοι θα έχουν ήδη αρπαχθεί στο διάστημα μαζί Του πριν να έρθει ο αντίχριστος. Αντίθετα στην Αποκ. 20,4 επισημαίνεται ότι θα βασιλέψουν με το Χριστό όσοι **«δεν προσκύνησαν το θηρίον και την εικόνα του, και δεν έλαβαν το χάραγμα στο μέτωπό τους και στο χέρι τους»**, και οι οποίοι είχαν πελεκιστεί για τη μαρτυρία Ιησού Χριστού και για το λόγο του Θεού. Όσοι δηλαδή μαρτύρησαν στα χρόνια του αντιχρίστου. Μάλιστα στη χιλιετή βασιλεία (που είναι συμβολικός χρόνος, αφού '1000 έτη παρά Κυρίω ως μια ημέρα'), όπως αναφέρεται στην Αποκάλυψη, ο Ιωάννης βλέπει «τις ψυχές των πεπελεκισμένων δια την μαρτυρία του Ιησού» και όχι αναστημένους πιστούς.

Για μας τους ορθόδοξους, η αρπαγή είναι η Δευτέρα Παρουσία, που θα γίνει μια κι έξω, στο τέλος των ημερών. Στην Β' Θεσσαλ. 2,1 ο Παύλος λέει: **«Σας παρακαλούμε αδελφοί περί της παρουσίας του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού (β' παρουσία) και της εις αυτόν επισυνάξεως (αρπαγή) ημών... ας μην σας εξαπατήσει τις κατ' ουδενί τρόπον· διότι δεν θέλει ελθεί η ημέρα εκείνη, εάν δεν έλθη πρώτα η αποστασία, και αποκαλυφθή ο άνθρωπος της αμαρτίας, ο υιός της απωλείας (ο αντίχριστος)»**. Άρα πρώτα έρχεται ο αντίχριστος και ύστερα ο Χριστός και γίνεται η συναγωγή περίξ αυτού.

Στην Αποκάλυψη διαβάζουμε: «Και ο έβδομος άγγελος εσάλπισε · και εγένοντο φωναί... λέγουσαι · εγένετο η βασιλεία του κόσμου του Κυρίου ημών και του Χριστού αυτού, και βασιλεύσει εις τους αιώνας των αιώνων» (11,15). Που σημαίνει ότι αμέσως μετά το σάλπισμα: α) μια είναι η Δευτέρα Παρουσία, β) στους αιώνες των αιώνων θα βασιλέψει μια φορά για πάντα ο Χριστός και γ) δεν θα προηγηθούν επίγεια ή ουράνια μεσοδιαστήματα.

Όπως είπαμε η 'αρπαγή' για τους Ορθοδόξους και την Αγία Γραφή είναι η 'τελευταία ημέρα'. Διότι ο Χριστός συνεχώς λέγει: «αναστήσω αυτόν εγώ εν τη εσχάτη ημέρα» (Ιω. 6,38,39,40,44,54). Μια ανάσταση υπάρχει και όχι μια για την αρπαγή και άλλη μια για την κρίση. Ούτε φυσικά θα προηγηθούν 1000 χρόνια επίγεια ευτυχίας και στη συνέχεια θα ακολουθήσει η αιωνιότητα.

Η Εκκλησία φυσικά και θα περάσει από τη μεγάλη θλίψη των τελευταίων ημερών. Όπως και ο Νώε, που προστατεύθηκε μεν από τον Κατακλυσμό, αλλά πέρασε από τον κατακλυσμό και ταλαιπωρήθηκε πολύ μέχρι να βγουν στο Αραράτ. Ο Χριστός στη προσευχή του ζητάει όχι να πάρει τους πιστούς ο πατέρας Του από τον κόσμο, αλλά να τους διαφυλάξει από τον πονηρό (Ιω. 17,15). Αυτό ισχύει και για όλους τους πιστεύοντες εις αυτόν στο μέλλον (Ιω. 17,20).

Τον Ιαν. 1991 στην ίδια εφημερίδα υπάρχει το άρθρο του Κονδύλη για τη δεκαετία 1991-1999. Εκεί αναφέρει ότι στη δεκαετία αυτή θα συμβούν «δύο μεγάλα γεγονότα. Το πρώτο είναι η αρπαγή της Εκκλησίας... Το δεύτερο γεγονός .... ο ερχομός του αντιχρίστου θα εκδηλωθεί μετά την 'αρπαγή' της εκκλησίας και του οποίου η κυριαρχία θα διαρκέσει επτά έτη». Δεν είδαμε πάντως να συμβεί κάτι τέτοιο.

Τον Ιούλιο 1991 στην εφημερίδα τους «Χριστιανισμός» διαβάζουμε: «Κατά το τέλος του 1992, θα δούμε πολύ καθαρά και ίσως και το πρόσωπο του αντιχρίστου». Αφού λοιπόν στο τέλος του 1992 θα εμφανιζόταν ο αντίχριστος θα έπρεπε η αρπαγή, σύμφωνα με τα πιστεύω τους, να γινόταν στις αρχές του 1992. Ο Φέγγος επίσης 'προφητεύει' στην εφημ. του 1986 ότι το τέλος θα έρθει το 1994, κάτι που δεν έγινε φυσικά. Αυτές τις ψευτοπροφητείες δεν μπορούν να τις αντιληφθούν οι πεντηκοστιανοί εύκολα, αλλά μπορούν να τις ελέγξουν, που χρειάζεται βέβαια γι' αυτό να έχεις αυξημένη κριτική ικανότητα.

Για την 'αρπαγή' πιστεύουν ακόμη ότι όλοι οι πιστοί από την εποχή του Χριστού (δηλ. μ.Χ.) θα αναστηθούν. Τα σώματα των πιστών χριστιανών που έχουν ήδη πεθάνει θα αναστηθούν, θα ενωθούν με τις ψυχές τους και θα αρπαχθούν στον αέρα από τον Ιησού Χριστό. Έπειτα οι ζωντανοί θα ενωθούν με τους αναστημένους στον αέρα. Έτσι θα είναι πάντα με τον Κύριο (βιβλίο: Οι έσχατοι καιροί, Martin R. De Haan, ΗΠΑ). Αυτό δείχνει ότι δέχονται τμηματική μόνο ανάσταση, αφού μόνο οι πιστοί χριστιανοί θα ακούσουν τη σάλπιγγα του Θεού. Δηλαδή ο Άβελ, ο Νώε, ο Μωϋσής, ο Ιώβ, οι πατριάρχες, ο Δανιήλ κ.λπ. δεν θα αναστηθούν. Δεν πιστεύουν σε καθολική ανάσταση. Ο Παύλος όμως λέγει ότι «πάντες θα αναστηθούν» (Α' Κορ. 15,51-52). Με ποια λογική εξάλλου θα αναστηθούν οι αναγεννημένοι του 20^{ου} αιώνα και δεν θα αναστηθούν όσοι υπέφεραν τα πάντα χάριν του Θεού; (δες προς

Εβραίους, 11 κεφ.).

Περί του αλαθήτου της Αγίας Γραφής και η διαφορετική αντιμετώπισή της από Ορθοδόξους και Προτεστάντες.

Η Αγία Γραφή (Α.Γ.) αναπνέει μόνο μέσα στην Εκκλησία και εξηγείται μόνο δια της Εκκλησίας. Διαφορετικά είναι «εσφραγισμένο βιβλίο», ακατανόητο στους απίστους ή τους αιρετικούς. Η Εκκλησία δηλαδή είναι «*στύλος και εδραίωμα της αληθείας*» (Α΄ Τιμοθ. 3,15) και όχι η Αγία Γραφή. Αυτό σημαίνει ότι η Α.Γ. ως βιβλίο δεν είναι αλάθητη, όπως θέλουν οι προτεστάντες, αλλά θεόπνευστη. Άλλο θεόπνευστη και άλλο αλάθητη. Θεόπνευστη σημαίνει ότι συνεργάστηκε ο Θεός με τον άνθρωπο για να γραφτεί. Αλάθητη σημαίνει ότι δεν υπάρχουν λάθη στα περιεχόμενά της. Η ΑΓ όμως περιέχει και λάθη (φιλολογικά, ιστορικά και άλλα), ενώ **αλάθητη είναι η θεολογική συνείδηση της Εκκλησίας** που ερμηνεύει την αλήθεια της Α.Γ.

Έτσι, όσοι προσπάθησαν να την αναλύσουν και ερμηνεύσουν εκτός της Ιεράς Παραδόσεως, έξω δηλαδή από την αγιοπνευματική ζωή της Εκκλησίας, απέτυχαν και σχημάτισαν πλήθος ομάδων με διαφορετική πίστη. Δεν είναι τυχαίο λ.χ. ότι ο αμέτρητος αριθμός των προτεσταντικών «εκκλησιών» που υπάρχουν στον κόσμο, ερμηνεύουν η καθεμία διαφορετικά την Α.Γ. και καθεμία απ' αυτές ισχυρίζεται ότι κατέχει την αποκλειστική αλήθεια.

Και φυσικά η Α.Γ. περιέχει πολλές επιστημονικές πληροφορίες ή κοινωνικές της εποχής της, αλλά το αλάθητό της περιορίζεται κυρίως στην χριστιανική αλήθεια που καταγράφει (και αυτή όχι ολόκληρη, διότι συμπληρώνεται από την ιερά παράδοση), και όχι σε κάθε πρόταση και λέξη της. Ας μην φανταστούμε δηλαδή ότι τα γεγονότα της ζωής του Θεανθρώπου και οι πράξεις των αποστόλων Του έγιναν χρονολογικά με την σειρά που αναφέρονται. Ούτε ότι ο Χριστός είπε με κάθε λεπτομέρεια και κατά λέξη όλα όσα είναι γραμμένα ότι είπε. Διότι από την ανάσταση του Χριστού πέρασαν και περίπου 35 χρόνια μέχρι να γραφτεί το πρώτο ευαγγέλιο και τα ιστορικά γεγονότα στη μνήμη εξασθενούν, ενώ οι αλήθειες της πίστεως δεν εξασθενούν, επειδή ο κάθε θεόπνευστος συγγραφέας ζει τις αλήθειες του Θεού μέσα στην καρδιά του και με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος τις καταγράφει. Δεν υπαγορεύει δηλαδή κατά γράμμα το Άγιο πνεύμα τα όσα αποκαλύπτει, όπως υπαγορεύει ένας προϊστάμενος στον γραμματέα του, αλλά το άγιο πνεύμα που ενοικεί στην καρδιά του αγίου Ματθαίου π.χ. φροντίζει, το ξαναλέμε, να μην γίνει λάθος στο νόημα της χριστιανικής αλήθειας και όχι σε κάθε λέξη ξεχωριστά.

Γι' αυτό και δεν λαθεύει η Βίβλος στην Θεία Αποκάλυψη που περιέχει, αλλά λάθη υπάρχουν όπως είπαμε σε επιστημονικές, ιστορικές ή φιλολογικές πληροφορίες, ανάλογα και με το τι πίστευαν οι άνθρωποι σε διάφορες ιστορικές εποχές. Επιπλέον πρέπει να πούμε ότι πολλά νοήματα της Αγίας Γραφής όταν μεταφραστούν από τα ελληνικά ή τα εβραϊκά στην δημοτική ή σε άλλες γλώσσες, αποτυχαίνουν να αποδώσουν το πλήρες νόημα που ο συγγραφέας είχε στο νου του πριν από 2000 χρόνια για την Κ.Δ. ή και παλαιότερα για την Π.Δ. Ακόμη, πολλά λόγια του Χριστού είναι σίγουρο ότι αποδώθηκαν διαφορετικά από τον έναν και διαφορετικά από τον

άλλο θεόπνευστο συγγραφέα. Αυτό δεν σημαίνει ότι χάθηκε το αρχικό νόημα του τι είπε ο Χριστός. Αλλά σημαίνει ότι ο τελικός ερμηνευτής του νοήματος των λόγων του Χριστού ή των αποστόλων είναι η εκκλησία, που έχει το άγιο πνεύμα και γι' αυτό δεν λαθεύει, ενώ η αγία γραφή από μόνη της περιέχει και λάθη που εξυπηρετούν και αυτά θείο σκοπό.

Τι σκοπό εξυπηρετούν τα ελάχιστα λάθη που περιέχει; Να μας δείξουν σήμερα ότι οι προτεστάντες που δέχονται ότι η Γραφή είναι αλάθητη, αυτοί κάνουν λάθος, διότι δεν εμπιστεύονται την Εκκλησία, αλλά ο καθένας ερμηνεύει όπως θέλει την Αγία Γραφή. Ένα παράδειγμα είναι το Ματθ. 27,9. Εκεί λέγεται ότι *«Βγήκε τότε αληθινό αυτό που είχε προφητεύσει ο Ιερεμίας: Και πήραν τα τριάντα αργύρια, όσο τον εκτίμησαν οι Ισραηλίτες πως αξίζει, και τα έδωσαν για το χωράφι του κεραμέα, όπως με πρόσταξε ο Κύριος»*. Ας ψάξουν οι Διαμαρτυρόμενοι όσο θέλουν στον προφήτη Ιερεμία για να βρουν τα προηγούμενα λόγια. Δεν θα το καταφέρουν. Διότι είναι λάθος του Ματθαίου. Η προφητεία υπάρχει στον προφήτη Ζαχαρία (11,12), αλλά ο ευαγγελιστής Ματθαίος νόμιζε ότι την διάβασε από τον προφήτη Ιερεμία. Λέτε ότι αν δεν ήθελε ο Θεός θα υπήρχε αυτό το λάθος μέσα στο ευαγγέλιο; Όχι βέβαια. Αλλά εξυπηρετεί το σκοπό που είπαμε. Ότι κάποιοι δηλαδή έχουν λάθος άποψη για την Αγία Γραφή. Αν ήθελε ο Θεός να κάνει επιστήμη και ιστορία θα μας έστελνε μια εγκυκλοπαίδεια, που θα περιέγραφε μάλιστα από την αρχή με κάθε λεπτομέρεια πώς έγινε ο κόσμος. Θα μιλούσε για DNA για χρωματοσώματα, για αστρική ύλη, για την συναίνωση των μορίων κ.α. Ο σκοπός όμως της Α.Γ. δεν είναι αυτός. Δεν ενδιαφέρεται να μας εξηγήσει πώς έγινε επιστημονικά ο ουρανός και η γη,, αλλά πώς θα πάμε στον ουρανό, ποια είναι η οδός της σωτηρίας. Όλα τα άλλα είναι θέμα της επιστήμης, και δεν έχουμε δικαίωμα να επαναλαμβάνουμε τα λάθη παλαιότερων εποχών, να συγκρούονται δηλαδή οι θεολόγοι με τους επιστήμονες χρησιμοποιώντας την Α.Γ. ως αλάθητο οδηγό. Είναι μέγα λάθος!

Η Ιερά Παράδοση επομένως είναι πολύ ευρύτερη της Α.Γ. Είναι αυτή η πίστη που παρέλαβαν οι άγιοι απόστολοι, την παρέδωσαν στους επισκόπους που χειροτόνησαν, και εκείνοι με τη σειρά τους την παρέδωσαν στους διαδόχους τους. Διότι πολύ περισσότερα ειπώθησαν τότε προφορικά παρά γραπτά. Και στόμα με στόμα μεταδόθηκαν στις επόμενες γενεές και πολλά οι πατέρες της Εκκλησίας τα έχουν καταγράψει στα έργα τους ή περιλαμβάνονται στις αποφάσεις των Οικ. Συνόδων. Γι' αυτό και ο Παύλος συμβουλεύει: *«Στήκετε και κρατείτε τας παραδόσεις...»*. Άλλωστε η Α. Γραφή δεν θα είχε γραφτεί αν δεν εμφανίζονταν διάφορα ποιμαντικά προβλήματα στις τοπικές εκκλησίες, που έπρεπε να λυθούν, αλλά και για την κατάρτιση των χριστιανών. Δεν είναι μαγικό βιβλίο η Αγία Γραφή που έπεσε από τον ουρανό, αλλά την ίδια την ζωή του Χριστού και την αλήθεια που βίωναν οι άγιοι, την κατέγραψαν αποσπασματικά, όπου υπήρχε ανάγκη, για τη σωτηρία των αναγνωστών. Εξάλλου, αν είχαν καταγραφεί όλα όσα είπε και έκανε ο Ιησούς «ο κόσμος όλος δεν θα χωρούσε τα γραφόμενα βιβλία» μας αποκαλύπτει ο ευαγγελιστής Ιωάννης._

Η έννοια της Θείας Ευχαριστίας

Την Θεία Ευχαριστία οι προτεστάντες θεωρούν μόνο μια τελετή ανάμνησης και όχι

πραγματική μεταβολή σε σώμα και αίμα Χριστού. Η ανάμνηση όμως δεν αναιρεί την πραγματικότητα της παρουσίας του Χριστού με την μορφή του άρτου και του οίνου και την αναίμακτη θυσία Του, η οποία προσφέρεται για πάντα μετά από εντολή δική Του: «*Τουτο ποιείτε εις την εμην αναμνησιν*» (Λουκ. 22,19 - Α' Κορ. 11,25). Διότι λέγει: «*Λάβετε και φάγετε · αυτό είναι το σώμα μου*» και πάλι «*Αυτό είναι το αίμα μου, που επισφραγίζει την νέα διαθήκη και προσφέρεται για χάρη όλων, για να τους συγχωρηθούν οι αμαρτίες*» (Ματθ. 26,27-28). Η σημασία του ρήματος 'εστί' (είναι) είναι πολύ δυναμική και δεν αφήνει αμφιβολίες πως πρόκειται για πραγματική θυσία. Στην Π.Δ. λ.χ. ο Θεός διατάζει να εορτάζεται ως 'μνημόσυνον αιώνιον' η φυγή των Εβραίων από την Αίγυπτο (Εξ. 12,14). Αυτό γιόρταζαν οι Εβραίοι θυσιάζοντας πραγματικό αμνό και λατρεύοντας τον Κύριο. Ανάμνηση λοιπόν του γεγονότος, ναι! Αλλά και η φυγή τους ήταν πραγματική και ο αμνός που έσφαζαν. Άρα, και τα δύο συνυπήρχαν στο ίδιο το γεγονός.

Άλλωστε όταν ο Κύριος αναφέρεται στη σάρκα του ως τον άρτο εξ ουρανού, από τον οποίον κοινωνώντας οι πιστοί θα ζήσουν αιώνια ζωή (Ιω. 6,48-51), οι παρευρισκόμενοι και ακροατές Ιουδαίοι αντελήφθησαν πως μιλούσε για το σώμα Του, γι' αυτό και αντέδρασαν λέγοντας «*πώς μπορεί αυτός να μας δώσει να φάμε τη σάρκα του;*» (Ιω. 6,52). Και πάλι η κατάφαση του ρήματος 'εστί' είναι άκρως δυναμική και δεν χωράνε αντιρρήσεις για τα λόγια του Κυρίου «*Και ο άρτος που εγώ θα δώσω είναι η σάρκα μου, που θα την δώσω για να ζήσει ο κόσμος*». Εθελουτυφλεί όποιος έχει αντίθετη άποψη. Διότι και οι συμπατριώτες του Εβραίοι δεν εδέχθησαν τα λόγια Του, αν και είχαν δει άπειρα θαύματα απ' τον ίδιο και έλεγαν μεταξύ τους «*σκληρός είναι ο λόγος αυτός · ποιος μπορεί να τον ακούει;*» (Ιω. 6,60). Μάλιστα τον εγκατέλειψαν όλοι εξαιτίας αυτής της διδαχής του, εκτός από τους μαθητές του, προς τους οποίους απευθύνεται και τους ρωτά: «*Μήπως και εσείς θέλετε να φύγετε;*» (Ιω. 6,67). Δεν μεταβάλλει δηλαδή το νόημα των φράσεών του ο Ιησούς, αλλά επέμενε στη σωτηριολογική σημασία τους, με τον κίνδυνο να μην εισακουστεί ούτε από τους δικούς του.

Η πραγματικότητα της μεταβολής των τιμίων δώρων φαίνεται και στην Α' Προς Κορινθ. Επιστολή όπου ο Παύλος τους συμβουλεύει ως εξής: «*Όποιος λοιπόν τρώει τον άρτο και πίνει το ποτήριο του Κυρίου με τρόπο ανάξιο, γίνεται ένοχος αμαρτήματος απέναντι στο σώμα και στο αίμα του Κυρίου. ...Ετσι εξηγείται λέει ο Παύλος, γιατί έχετε ανάμεσά σας πολλούς ελαφρά και βαριά αρρώστους, καθώς και αρκετούς θανάτους*» (Α' Κορ. 11,27-30). Είναι δυνατόν να κοινωνούσανε συμβολικά μόνο τον Χριστό και να αρρωσταίνανε και να πέθαιναν οι χριστιανοί; Επομένως οποιος γνωρίζει να διαβάσει τις Γραφές βλέπει ότι ο Ορθόδοξη Εκκλησία τις ερμηνεύει αυθεντικά, διότι έχει μέσα της τον Παράκλητο, το πνεύμα της αληθείας, που είναι ο μοναδικός και γνήσιος εξηγητής της Αγίας Γραφής. Η ορθόδοξη Εκκλησία είναι αποστολική γιατί έχει συνέχεια από την εποχή των αποστόλων μέχρι σήμερα. Αν ανατρέξει κανείς στην ιστορία θα αντιληφθεί ότι η κίνηση της Πεντηκοστής ξεκίνησε τον 20^ο αιώνα. Έτσι αποστολικές είναι οι (ορθόδοξες) εκκλησίες των Αθηνών, Θεσσαλονίκης, Φιλίππων, Βέροιας, Κορίνθου, Πατρών, Κρήτης, Κύπρου, Αλεξανδρείας, Ιεροσολύμων, και άλλες, που άλλα πιστεύουν σε σχέση με τους Πεντηκοστιανούς.

Για τα μνημόσυνα

Τα μνημόσυνα η ΕΑΕΠ απορρίπτει γιατί όπως γράφουν «μετά θάνατον, δεν υπάρχει μετάνοια, δεν υπάρχει σωτηρία» (Χριστιανισμός, Φεβρ. 1990). Το ότι δεν υπάρχει σωτηρία μετά θάνατον δεν απαντάται πουθενά μέσα στην Αγία Γραφή. Η Αγία Γραφή υποστηρίζει μόνο ότι μετά θάνατον δεν μπορεί να μετανοήσει ο ίδιος ο χριστιανός, όχι όμως ότι η Εκκλησία δεν μπορεί να προσεύχεται στο Θεό για να σωθεί. Το Εβρ. 9,27 (*απόκειται τοις ανθρώποις άπαξ αποθανείν, μετά δε τούτο κρίσις*) δεν αναφέρεται στην τελική κρίση της Δευτέρας Παρουσίας, διότι ο Παύλος πάλι μας συμβουλεύει *«μη προ καιρού τι κρίνεται, έως αν έλθη ο Κύριος ος και φωτίσει τα κρυπτά του σκότους και φανερώσει τας βουλάς των καρδιών, και τότε ο έπαινος γεννήσεται εκάστω από του Θεού»* (Α' Κορ. 4,5). Αναφέρεται στην 'μερική κρίση', αμέσως μετά τον θάνατο του ανθρώπου, που περιμένει προγευόμενος τα όσα θα του συμβούν. Επομένως υπάρχει κάποιος χρόνος μεταξύ του τώρα και της 'ελεύσεως του Κυρίου'. Οι ψυχές μετά θάνατον είναι βέβαιο ότι περιμένουν εν χρόνω την τελική κρίση, άσχετα αν αυτός ο πνευματικός χρόνος μπορεί να είναι διαφορετικός από τον τωρινό. Η αιωνιότητα ισχύει μόνο για την Δευτέρα Παρουσία και μετά, οπότε θα έχουμε μια νέα αναδημιουργία του σύμπαντος κόσμου, αφού όλα τα κτιστά περάσουν από μια μεταστοιχείωση ριζική, για να μπορούν να κοινωνήσουν με το άκτιστο, που είναι μόνο ο Θεός. Μέσα σ' αυτόν τον 'χρόνο' μπορούν πολλοί να σωθούν με τις προσευχές της Εκκλησίας, αφού ο Θεός είναι πάντα αγάπη, και αφού *«θέλει πάντας ανθρώπους σωθήναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν»*. Μια ματιά αν ρίξει κάποιος στις πρωτοχριστιανικές κατακόμβες θα δει ότι υπάρχουν χαραγμένες προσευχές των πρώτων χριστιανών υπέρ των ψυχών των τεθνεώτων.

Όλες οι προαναφερόμενες ομάδες που βρίσκονται εκτός Εκκλησίας, προσπαθούν να αντικαταστήσουν την 2.000 ετών ιστορία της Εκκλησίας της Ελλάδος με έναν χριστιανισμό δυτικής προέλευσης, που γεννήθηκε τα τελευταία χρόνια. Ενώ η Ορθόδοξη Εκκλησία διατηρεί καταλόγους σε Ορθόδοξες επισκοπές με τα ονόματα των επισκόπων κατά διαδοχή από τον πρώτο απόστολο μέχρι τους σημερινούς επισκόπους, γιαυτό και λέγεται και είναι Αποστολική.

Οι πεντηκοστιανοί διαδίδουν προς τους δικούς τους ανθρώπους, αλλά και προς τα έξω πως αυστηρά βασίζονται και ακολουθούν την Α.Γ., ενώ οι υπόλοιπες χριστιανικές ομολογίες έχουν ξεφύγει λένε από την σωστή πίστη των πρώτων χριστιανών. Ας μας πουν τότε, αφού λένε ότι βασίζονται αποκλειστικά στην Α. Γραφή, γιατί οι ίδιοι έχουν αρνηθεί σημαντικές αλήθειες της πρακτικής ζωής των πρώτων χριστιανών; Στη αποστολική Εκκλησία π.χ. υπήρχε η Τάξη των Χηρών (Α' Τιμ. 5,9). Γιατί δεν υπάρχει αυτό στους Πεντηκοστιανούς; Υπήρχαν και διακόνισσες (Ρωμ. 16,1-2). Γιατί δεν έχουν τέτοιο θεσμό; Γιατί αφιερώνουν νήπια στο Χριστό, που δεν μπορούν να πιστέψουν ακόμη, ενώ μιλάνε εναντίον του νηπιοβαπτισμού, που στην ουσία είναι το ίδιο πράγμα; Στην πρώτη Εκκλησία δεν υπάρχει μαρτυρία αφιέρωσης νηπίων. Άρα κάνουν πράγματα που δεν αναφέρονται στην Βίβλο.

Μιχαήλ Χούλης